

1 LAATUA JA ENNAKOITAVUUTTA 2 OPIKSELUUN

3 HYYN EDUSKUNTAVAALIOHJELMA 2023

4 Opiskelijoiden paremman arjen sekä valoisamman tulevaisuuden eteen on paljon tehtävää.
5 Opiskelijoihin panostamalla varmistamme, että tulevaisuudessakin hyvinvointivaltio
6 voidaan rakentaa kestäväälle pohjalle. Tämä vaatii kuitenkin rahallisia panostuksia ja vahvaa
7 tahtoa pitkäjänteiseen sitoutumiseen. Panostamalla opiskelijoiden toimeentuloon ja
8 laadukkaaseen opetukseen yliopistossa tehdään ennaltaehkäisevää työtä opiskelijoiden
9 hyvinvoinnin eteen.

10 Eduskuntavaaliohjelmamme on rakennettu opiskelijan etu edellä. Opiskelijan kannalta
11 erityisesti toimeentulon ennakoitavuus ja riittävyys sekä koulutuksen laadun takaaminen
12 ovat avainasemassa. Näihin teemoihin panostamalla parannetaan jokaisen opiskelijan
13 asemaa. Yhteiskunnan on torjuttava opiskelijoihin vaikuttavia kriisejä, etenkin
14 opiskelijoiden mielenterveyden sekä ympäristön kriiseihin on puututtava välittömästi. Näin
15 pystytään varmistamaan opiskelijoiden opiskelukyvyyn sekä planeetan elinkelpoisuuden
16 säilyminen.

17 Eduskuntavaaliohjelmamme nostaa esiin opiskelijoiden toiveita ja tarpeita. Samalla se
18 tarjoaa ratkaisuja ongelmiin. Näillä ratkaisuilla on myös hintansa. Näemme, että
19 esittämämme toimenpiteet ovat välttämättömiä paitsi paremman opiskelijaelämän myös
20 hyvinvointivaltion kehityksen takia. Ilman hyvinvoivia opiskelijoita ja laadukasta opetusta
21 uusia ideoita ei synny ja kehitys pysähtyy. Opiskelijoille keskeisiin kysymyksiin vastaaminen
22 on siis ennen kaikkea sijoitus tulevaisuuteen.

23

24 RIITTÄVÄ JA ENNAKOITAVA OPISKELIJAN TOIMEENTULO

25 Vuonna 2017 opintotukeen tehdyt leikkaukset vaikuttivat huomattavasti
 26 korkeakouluopiskelijoiden toimeentuloon. Yhä useampi opiskelija joutuu velkaantumaan
 27 kohtuuttomasti, ja opintolainakanta on kaksinkertaistunut viimeisen viiden vuoden aikana.
 28 Moni opiskelija rahoittaa opintonsa myös työnteolla, mikä hidastaa monen opintoja. Jopa
 29 yli 13% opiskelijoista arvioi toimeentulonsa olevan erittäin niukkaa ja epävarmaa.

30 Riittävä ja ennakoitava toimeentulo edistää opiskelijoiden hyvinvointia ja ylläpitää
 31 opiskelukykyä. Opiskelijoiden toimeentuloa on kehitettävä mahdollistamaan täysipäiväinen
 32 opiskelu koko opintojen ajaksi. Opintolainan nostamisen tai työnteon tulee olla
 33 vapaaehtoinen valinta, ei pakko toimeentulon turvaamiseksi.

34 Sosiaaliturvauudistuksessa keskeisenä tavoitteena tulee olla yksinkertaisempi ja
 35 opiskelijoiden tarpeet huomioiva järjestelmä. Opiskelijat ovat monimuotoinen ihmisryhmä,
 36 eivätkä kaikki opiskele opintotuen piirissä. Myös muiden etuuksien ehdoissa on
 37 huolehdittava opiskelijoiden tarpeista. Vastikkeeton elämiseen riittävä perustulo on hyvä
 38 ratkaisu kaikkien edellä kuvattujen näkökulmien valossa.

39 Toimenpiteet

- 40 - Sosiaaliturvauudistuksen yhteydessä otetaan käyttöön vastikkeeton perustulo.
- 41 - Opintorahaa on korotettava vähintään sadalla eurolla kuukaudessa.
- 42 - Opintotukikuukausien määrää kasvatetaan.
- 43 - Opiskelijaravintoloiden aterioiden enimmäishintaa on korotettava 0,70 € ja korotus
 44 on sidottava samanaikaiseen ateriatuen nostoon. Aterian enimmäishinta on
 45 sidottava indeksiin.
- 46 - Opiskelijoiden etuuksia on kehitettävä osana sosiaaliturvauudistusta ja opiskelijoita
 47 tulee aktiivisesti kuulla sosiaaliturvakomitean työssä.
- 48 - Opintotuki on siirrettävä opetus- ja kulttuuriministeriöstä sosiaali- ja
 49 terveysministeriöön.

- 50 - Sairauspäivärahaa saavien opiskelijoiden opintopistemäärää ei tule rajata.
- 51 - Opintotuen kaksiporaisuus poistetaan.
- 52

53 -

54 **RIITTÄVÄLLÄ RAHOITUKSELLA LAADUKASTA OPETUSTA**

55 Nykypäivän haasteiden ratkaisujen avaimet ovat tutkimuksessa, tieteessä ja koulutuksessa.
 56 Jotta yliopistot voivat kohdata niille asetetut odotukset ja veloitteet, on yliopistojen
 57 toiminta turvattava riittävällä rahoituksella. Yliopistojen perusrahoituksen nosto
 58 kansainvälisesti kilpailukykyiselle tasolle on ensimmäinen askel.

59 Pandemia-aikana opiskelijoiden hyvinvointi on laskenut. Opintojen ohjauksella,
 60 opintopsykologien palveluilla ja yksilöllisillä järjestelyillä voidaan taata sujuvamat
 61 opinnot ja lisätä hyvinvointia tuen tarpeeseen vastaamalla. Myös kansainvälisten
 62 opiskelijoiden hyvinvoinnin ja integroitumisen tukemiseen on varattava riittävästi
 63 resursseja.

64 Näiden toimenpiteiden toteuttaminen vaatii taloudellista sitoutumista. Koulutukseen ja
 65 tieteeseen panostamisesta on puhuttu paljon, mutta sen sijaan olemme nähneet vain
 66 leikkausvuosia toisensa perään. Nyt on aika siirtyä sanoista tekoihin ja sijoittaa yhteiseen
 67 tulevaisuuteemme.

68 **Toimenpiteet**

- 69 - Yliopistojen perusrahoituksen määrä on nostettava pohjoismaiselle tasolle.
- 70 - Nykyisen rahoitusmallin ohjaama yliopistojen välinen kilpailuasetelma puretaan.
 71 Myös muiden kuin rahallisten resurssien riittävyys on otettava huomioon
 72 aloituspaikkoja lisättäessä, jotta koulutuksen laatu voidaan varmistaa. Tuetaan
 73 korkeakoulujen yhteistyötä ja vahvistetaan suomalaista korkeakoulutusalueetta.
 74 Yliopistojen rahoituksessa on huomioitava tutkintojen ja opetuksen laatu nykyistä
 75 paremmin, sekä poistettava valmistuneiden tutkintojen rahoitusindikaattori.
- 76 - Yliopistojen aloituspaikkojen lisäykset on rahoitettava täysimääräisesti.
 77 Aloituspaikkoja on kohdennettava Uudellemaalle, jossa aloituspaikkojen määrä ei
 78 vastaa hakijapaineeseen.

- 79 - Opiskelijoiden hyvinvointia tuetaan lisäämällä tarpeeksi resursseja ohjaus- ja
80 tukipalveluihin. Opintopsykologin vastaanotolle on päästävä viimeistään
81 kuukauden sisällä.
- 82 - Suomalaisesta yliopistokoulutuksesta tehdään saavutettavaa kansainvälisille
83 osaajille poistamalla lukukausimaksut. Kansainvälisten osaajien jäämistä Suomeen
84 helpotetaan tarjoamalla riittävästi mahdollisuuksia ja resursseja Suomen virallisten
85 kielten opiskeluun; takaamalla tukea urasuunnitteluun ja osaamista vastaavien
86 työmahdollisuuksien selvittämiseen; ja tukemalla integroitumista
87 kansalaisyhteiskuntaan opintojen aikana. Tämä edellyttää myös kansallisia
88 rasmin- ja syrjinnänvastaisia toimia, jotta niiden muodostamat esteet
89 kansainvälisten opiskelijoiden jäämiselle Suomeen saadaan purettua. Suomeen
90 perustetaan apurahajärjestelmä vainoa ja sotaa pakeneville opiskelijoille.
- 91

92 HOITOON ON PÄÄSTÄVÄ

93 Koronapandemia on ajanut opiskelijoiden mielenterveyden yhä syvempään kriisiin.
 94 Siirtyminen pois kampuksilta on tutkitusti johtanut mielenterveyden ongelmien
 95 kasautumiseen, uupumisriskin kasvuun ja opiskelijayhteisöjen merkityksen vähentymiseen.

96 Valintauudistukset ovat johtaneet tilanteeseen, jossa yliopistoon saapuu yhä
 97 kuormittuneempia opiskelijoita: Samalla yliopisto-opiskelusta on tullut suorittamista
 98 tiukassa aikarajassa. Opintopisteitä lasketaan tarkasti niin yliopistossa kuin Kelassakin.

99 Vuoden 2021 alusta voimaan astunut laki korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollosta
 100 laajensi YTHS:n asiakaskunnan kaksinkertaiseksi. YTHS ei kuitenkaan ole pystynyt
 101 vastaamaan uudistuksen ja pandemian mukanaan tuomiin haasteisiin täysimääräisesti.
 102 Lisäksi uudistus toi mukanaan merkittävän muutoksen terveydenhoitomaksun
 103 maksutavassa, mikä uhkaa joka lukukausi siirtää tuhansia opiskelijoita ulosoton piiriin.

104 Mielenterveyden oireilun kasvu opiskelijoiden keskuudessa on pysäytettävä ja ja hoitoon on
 105 päästävä nopeasti.

106

107 Toimenpiteet

- 108 - YTHS:n toiminnan edellytykset tulee turvata pitkällä aikavälillä lisäämällä sille
- 109 kohdistettua rahoitusta. Vastaanottoaikoja tulee lisätä vastaamaan kysyntää.
- 110 Opiskelijan on saatava hoitoa nopeasti.
- 111 - YTHS-maksusta tulee lähettää jokaiselle opiskelijalle lasku. Maksusta tulee viestiä
- 112 kattavasti palvelunjärjestäjän viestintäkanavissa.
- 113 - Psykoterapeutin vastaanotolle pääsyä on helpotettava. Psykoterapiakoulutusta on
- 114 muutettava julkisesti rahoitetuksi ja opiskelijalle maksuttomaksi.
- 115 Kuntoutuspsykoterapiasta tulisi tehdä maksutonta kaikille opiskelijoille.

116

117 **KESTÄVÄ JA VASTUULLINEN ARKI**

118 Ympäristökriisi on aikamme suurimpia sukupolvipoliittisia kysymyksiä, joka koskettaa niin
 119 nykyisiä kuin tulevia opiskelijoita. Ehkäistäkseen erityisesti nuoriin sekä globaalissa
 120 mittakaavassa heikommassa asemassa oleviin ihmisiin ja eliölajeihin kohdistuvaa
 121 kärsimystä, epävarmuutta ja kustannuksia, tulee Suomen olla kunnianhimoinen
 122 ilmastotoimissaan. Irtaantuminen fossiilisista polttoaineista on ajankohtaisempaa kuin
 123 koskaan ja hiilineutraaliustavoite 2035 edellyttää sitovia toimia. Käsissä olevan kriisin
 124 kokonaisvaltaisuus on tunnistettava, mikä edellyttää luontokadon pysäyttämistä sekä
 125 uhanalaisten ekosysteemien suojelemista ja ennallistamista.

126 Opiskelijoille tulee taata mahdollisuus elää kestävästi, mitä toteutetaan edistämällä
 127 ekologisesti kestävää liikkumista, asumista sekä kuluttamista. Pandemian seurauksena
 128 joukkoliikenne on kokenut kovan kolauksen, mistä syystä valtion on turvattava sen
 129 jatkuvuus ja laadun säilyminen. Mahdollistamalla ruuhkamaksujen käyttöönoton,
 130 edistetään joukkoliikenteen sujuvuutta ja tehdään siitä kannattavampaa. Yritysvastuulailta
 131 varmistetaan, että opiskelija pystyy tekemään kestäviä valintoja arjessaan.

132 Katsomme, että Suomen tulee olla määrätietoinen ja kunnianhimoinen torjuessaan
 133 ympäristökriisiä. Meidän tulee toimia viipymättä, eikä viivyttelylle ole enää aikaa.

134 **Toimenpiteet**

- 135 - Valtion on tuettava joukkoliikennettä palveluiden laadun ja jatkuvuuden
 136 turvaamiseksi. Ruuhkamaksujen käyttöönotto on mahdollistettava kaupungeille.
- 137 - Suomeen on säädettävä kunnianhimoinen kansallinen yritys vastuulaki tukemaan
 138 EU-tasoista sääntelyä. Kansallisen yritys vastuulain tulee kattaa myös pienet ja
 139 keskisuuret yritykset.
- 140 - Vero- ja tukijärjestelmiä on pikaisesti muutettava niin, että ne ohjaavat vahvasti
 141 päästöjen vähentämiseen ja ympäristöstä huolehtimiseen. Otetaan käyttöön
 142 päästökauppaa täydentävä hiilivero yrityksille.

143